

Lóg um gerðarrætt

Landsstýrið skotið upp at seta í gildi lóg um gerðarrætt í Føroyum

Landsstýrið hevur á tingi skotið upp at seta í gildi somu lóg um gerðarrætt í Føroyum sum er galdandi í Danmark, bert við nokrum smávegis broytingum.

I viðmerkingunum til uppskotið sigur landsstýrið, at ong-

in vanlig lóg hevur verið galdandi í Danmark, sum gjølla fyrrskrivar, hvussu gerðadómur kann avtalast og setast í verk, hvussu tingingarnar við gerðarrætt skulu fara fram og í hvørjum førum ein gerðadómur er ógildugur. Galdandi reglur ha-

va bygt á rættaðpraksis, og hildið verður, at lógarreglurnar vilja styrkja um møguleikarnar at fáa ósemjur loystar við gerðarrætt.

Landsstýrið sigur at enda í viðmerkingunum, at Sorinskrivarin hevur havt málið til ummælis, og at mæli til, at lógin verður sett í gildi í Føroyum.

B
R
Ø
V

Rættleiðing til J. Fr. Øregaard

Orsakað av grein í 14. September 9.2. hevur J. Fr. Øregaard sent blóðunum frágreiðing um gongdina í skipasmiðjumálinum, serstakliga eftir at Skála Starvsmannafelag er komið uppi. Henda frágreiðing er sera villileiðandi, og vilja vit tí frá Starvsmannafelagnum koma við hesi rættleiðing.

Nevndu grein í 14. September hevur Starvsmannafelagið onga ábyrgd av og framongur hetta skiliga av tí, ið verður skrivað í sama blaði leygar-dagin 10.2.

At tað undan stovnan Starvsmannafelagsins, ið var 19. januar, eru farin fram lógin fyrirbrigdi, t. d. at tann nevnd, ið varð sett á tí sokallaða »sjóla-fundinum« friggjadagin undan jólam, og sum skuldi tekna partapening privat millum arbeisfólkið á Skipasmiðjunum, ikki lat hoyra frá ser og í staðin boðaðu Handverkarafelagið og Arbeisðsmannafelagið (í hesum seinna hava avbygdamenn ikki atkvøðurætt, men skulu tó vera limir) frá, at tey vóru tilreiðar at seta kr. 300.000 í hvørt, skulu vit tó lata liggja.

Mikudag 31. januar varð eykaóðfundur hildin í Starvsmannafelagnum, har einmælt varð samtykt at seta kr. 100.000 í Skipasmiðjuna. Hósdag skuldi figgiarnevndarfundur verða hildin og varð tó boðað J. Fr. Ø. frá hesum sama kvøld, og bleiv hann biðin um at leggja hetta fyrir figgiarnevndina. Her vóru ongar treytir settar um sjálvstøðugan nevndarlim, men hugsað varð um, at onkur nevndarlimur kundi ganga upp á skift, so sum semja kundi fáast um. Harafurimóti bleiv sagt, at Starvsmannafelagið vildi hava rætt at lata limir sínar fáa partabrovini til ognar í mun til hvat hvør einstakur kom at gjalda av felagsláningum.

Friggjadag bar Útvarp Føroya tíðindi um, at 845.000 kr. vóru teknaðar (Arbeisðsmanna- og Handverkarafelagið + kommunurnar), men onki nevnt um 100.000 kr. Starvsmannafelagsins. Roynt varð tí at fáa

samband við J. Fr. Ø., men tá ið hetta ikki eydnaðist, bleiv annar figgiarnevndarlimur spurður og segði hesin seg onki kenna til nevnda pening. Tessvegna varð bræv sent til allar figgiarnevndarlimirnar sama dag við fráboðan um tiknu avgerð Starvsmannafelagsins.

Leygardag komu boð frá einum partamanni J. Fr. Ø's um, at hann ynskti at hitta onkran av nevndarlimum felagsins innan sunnudag kl. 15. Formaðurin setti seg í samband við J. Fr. Ø. sama dag, og greiddi hesin frá, at hann skuldi hava fund við Arbeisðsmanna- og Handverkarafelagið sunnudagin í Gøtu Starvsmannafelagið bleiv biðin um at samráðast við nevndu feløg mánadag, men IKKI um at koma til fundin í Gøtu.

Mánadag 5. februar hittust formennirnir fyrir øllum trimum felagnum, men kundi her bert fáast greiði á, at Arbeisðsmanna- og Handverkarafelagið ikki vildu samráðast um nakkað sum helst við Starvsmannafelagið, so leingi ætlan felagsins var at lata partabrovini limum sínum til ognar. Hetta varð boðað J. Fr. Ø. og sakforarar stovnaranna frá.

Eftir hetta hava so figgiarnevndarfundir verið hildnir, har álitið til lógingið er vorðið broytt, soleiðis at teknaða peningahæddin nú er kr. 945.000.

Við at samanbera hesa rættleiðing við fyrstnevndu grein, sest at J. Fr. Ø. velur at »gloyma« sannleikan, men hetta kann hann kanska sum politikari ikki sigast ringur fyrir?

Til ilgitingarnar um, at Starvsmannafelagið hevur hugsað um skattafyrirminur og tí á henda hátt ætla at tekna privata partapening, er at siga, at tað fyrkemur okkum óhugsandi, at eitt og hvørt hækkað limagjald kann dragast frá á sjálvuppgávuni, tá ið hækkanin er gjord bert við tí eina fyrir eyga, at keypa partabrov í virki. Men er hetta hóast alt lógligt, hvat er so J. Fr. Øregaard bangin fyrir?

Skála, 15. februar 1973.

Vegna Skála Starvsmannafelag

Johan Petersen.

Kvinnan og samfelagið

Kvinnan í føroyska samfelagnum verður ikki mett javnt við mannin. Vit kunnu taka fram dømi. 1) Hon fær ikki somu lón fyrir sama arbeiði sum maður-

in. 2) Hon hevur ikki somu møguleikar at fáa arbeiði sum maðurin. 3) Skattamyndugleikarnir — leknar — sjúkrakassi — skular o. s. fr. diskriminera kvinnuna (ta giftu). Tú skal ikki uppgeva navn á tær, men á manninum, tá tú fer til lekna, í sjúkrakassa ella í skúla við barni tínum. Maðurin skal standa fyrir inntøku tíni, tá tú skal gjalda skatt, sjálvt um hann av leti ikki rættir hond frá síðu, fyrir at vinna pening til húsið. Nú má kvinnan einis undirasta seg mansins vilja, tí hvat er friur abortur, kvinnan má einis her bota um ikki annað so, sálarliga, tí hon undirkastar seg mansins vilja. *Síðani skal fosturtýning revsast, altsó kvinnan skal revsast* (14. sept. 14.2.-73).

Hvør er orsøkin til hetta mannaólkavæði? Orsøkin eru vit sjálvar. Vit lata alt ganga. Ikki so, vit knarra innan-tanna, men so ikki meira. Onkur letur munnið upp og sigur, *hvi gera tit onki*.

Nú er tíð til at vit fara at gera okkurt. Latið okkum móta fjølmentar á næsta fundi í Javnaðarfelagnum og har gera vart við okkum, tí har móta vit fólki, ið gongur inn fyrir javnrættið.

Javnaðarkvinna.

Ikki dyli eg tykkara strikur

Meðan Hákon kongur Hárfagri ráddi fyrir lóndum, vóru næstu hirnæm hansara í Tinganesi Erlendur Patursson og Karsten Hoydal, og mong roysnisbrogd útintu teir, sum søgur ganga frá. Einumsinni buðu teir monnum at kappast um uppskotið til nýggjar knorrir, til endurnýggjan av veiðiflota okkara.

Sum vinnara tóku teir ein vanligan 20 tonsara av sama slag, sum nýt hevur verið her í norðurlondum, tey seinastu 40—50 árin.

Maður, ið nevnt John Smith, dittaði sær at luttaka í hesi kapping, og tá kom í ljós, mátti nýtt slóðbrótandi bátaslag, sum heiturnir áður ikki hevði sæð.

Garparnir í Tinganesi høvdu væl heldur ikki størvegis áfintningar til sjálvt uppskotið, men John Smith hevði tað brek, at vera javnaðarmaður, og vann glæsiga uppskot hansara so stætt ongan frama, men fekk tað sum danir nevna »tróst-

Broytingar í revsilógini

Tekniski framburðurin hevur borið við sær, at neyðugt verður við broytingum í revsilógini

Landsstýrið hevur á tingi skotið upp at gera broytingar í revsilógini, samsvarandi teim broytingum, sum gjordar eru í Danmark.

I viðmerkingunum til uppskotið flytir landsstýrið fram, at broytingarnar, sum talan er um at gera, viðvíkja reglunum um revsing fyrir at gera seg inn á friðin í privatlivinum. Tekniski framburðurin seinnu árin hevur gjørt tað møguligt at framleiða ljóð- og ljóstól, sum av óvildkomandi kunnu misbrúkast til avlurting, fotografiering v. m. av persónum og

loyndarmálum. Tilíkt misbrúk kann eftir lógaruppskotinum, sum samtykt er av danska fólkinginum, verða revsað. Eftir broytingum koma reglurnar um tøgnskyldu hjá fólki í almennum starvi einis at umfata onnur, sum í privatari vinnu víðgæra upplýsingar fyrir tað almenna, t. d. datavirkir, sigur landsstýrið.

Fútin hevur havt málið til ummælis, og mæli til, at broytingarnar, sum landsstýrið hevur skotið upp at gera í lógini, verða settar í gildi í Føroyum.

Nýggj adoptiónslóg

Landsstýrisuppskotið er beint í lógarnevndina

Á tingfundinum í seinastu viku, legði Eli Nolsøe, landsstýrismaður fram uppskot til samtyktar um nýggja adoptiónslóg at galda fyrir Føroyar.

Danska fólkatíngið samtykti at seta nýggja adoptiónslóg í fjør, og kom lógin í gildi 7. juni. Nýgaldandi adoptiónslógin í Føroyum er frá 1956.

Týðningarmestu broytingarnar í nýggju lógini eru hesar:

1. Aldursmarkið uppá 25 ár fyrir at kunna adoptera, kann í serligum forum lækkast til 20 ár.

2. Samtykki frá foreldrunum skal gerast skrivliga, meðan hesi eru hjástødd hjá almennum myndugleika.

premie« — annað var heldur ikki at venta.

Tíðin leið — og eftir ómetuligt stríð og strev og trupuleikar av øllum sløgum — flóta tó 3 av hesum forum á havinum í dag, og sjálvt við teimum broytingum og ábótum, sum nú einaferð fylgja við øllum nýggjum, so eru øll á einum máli um, at bátnir eru nýskapandi og slóðbrótandi.

Hóast hetta, so smæddist Finnogi Isaksen, tjóðveldis-tingmaður og almennur útvarpsmaður??? ikki við, nú fyrir stuttum at hava eina ódámiga útvarpsending, um hetta stóra mál.

Men ein vetrarmorgun vakna tjóðveldismenn við kaldan drey, og megu ásanna at hóast alt teirra afturhaldsstrev, eru hesir bátar nú vorðnir heimskendir. Og nú tjóðveldismenn! verið nú snarir á skipabunka, og við 60 milliónauppskoti fáa gjørt hetta mál til tykkara, tó eru tit so ómetliga »large« og siga, at John Smith nokk skal sleppa at spæla við.

Haldið tit at misgerðir tykkara eru væl tryddar undir flag — men vit eru tó røkur, ið leggja okkum síðani í minni.

X.

3. Samtykki kann í fyrsta lagi gevast, tá barnið er 3 mánaðar gamalt.

4. Adoptiónsloyvi kann gevast, sjálvt um foreldrin hava tíkið teirra samtykki aftur, um torvin hjá barninum tal- ar fyrir hesum. Í serligum forum kann adoptiónsloyvi gevast, sjálvt um foreldrin ikki samtykkja, um tørvur barnsins tala fyrir hesum.

5. Rætturin hjá adoptitanti- num til at verða loystur frá adoptiónini verður sterkt avmarkaður, so at hon t. d. ikki longur kann fáa adoptiónina avtúka, sjálvt um barnið visir seg at vera evnaveikt ella sinn- issjúkt.

— Uppskotið frá landsstýri- num er við 1. viðgerð tingsins beint í lógarnevndina.

